

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 220/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného RIEDL advokátskou kanceláriou s. r. o., Slovenská 46, Prešov, IČO 54 359 490, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ladislav Riedl, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 12 CoCsp 44/2022 z 15. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 12 CoCsp 44/2022 z 15. novembra 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) č. k. 16 Csp 18/2021 z 8. júna 2022 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 11 615,92 eur s príslušenstvom.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré doručil okresnému súdu na elektronickom formulári s elektronicky podanými prílohami prostredníctvom portálu e-Žaloby.

4. Krajský súd napadnutým uznesením odvolanie odmietol z dôvodu, že elektronický formulár bol riadne podpísaný a autorizovaný, ale neobsahoval žiaden text, ktorý by bol odvolaním. Odvolanie samotné bolo prílohou formulára, ktorá však nebola podpísaná kvalifikovaným elektronickým podpisom. Na základe uvedeného krajský súd konštatoval, že podanie neobsahovalo náležitosti podľa § 24 ods. 5 zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o e-Governmente“). Krajský súd v napadnutom uznesení poukázal na jednotlivé relevantné ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), zákona o e-Governmente a zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako aj na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 442/2021 z 3. februára 2022, ktorého závery aplikoval aj na sťažovateľov prípad.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ je presvedčený, že krajský súd nepostupoval správne, pokiaľ jeho odvolanie odmietol z dôvodu, že nebolo podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom. Podľa jeho názoru medzi portálmi e-Žaloba a slovensko.sk je zásadný rozdiel spočívajúci práve v tom, že v prípade podania cez elektronický formulár prostredníctvom portálu e-Žaloby sa nevyžaduje samostatná autorizácia prílohy, pokiaľ sa pri vytváraní formuláru označí možnosť „*Odôvodnenie podania je súčasťou prílohy tohto formulára*“. Zvolením tejto možnosti sa totiž prikladaná príloha priamo prepojí s formulárom, ktorý je podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom. Rovnaký postup sa uplatní aj pre ďalšie pole formulára označeného ako „*Návrh rozhodnutia*“. Výhodou takého formulárového podania je, že pokiaľ formulár nie je kompletne vyplnený, systém ani neumožní jeho podpísanie a odoslanie.

Sťažovateľ napokon argumentoval tým, že poukázal na časť formulára, do ktorej sa vkladajú prílohy a kde je uvedené: «*Podpísať elektronickú prílohu je potrebné iba v prípade „plnej moci na zastupovanie klienta“*»

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ťažiskom ústavnej sťažnosti je tvrdenie o porušení základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré krajský súd spôsobil nesprávnym postupom pri posudzovaní formálnych podmienok odvolania podaného elektronicky.

7. Zmyslom a účelom ústavného práva na súdnu ochranu je zaručiť, resp. umožniť každému reálny prístup k súdu, a to po splnení podmienok ustanovených zákonom. Článkom 46 ods. 1 ústavy sa teda zaručuje predovšetkým prístup k súdu, pretože len v takom prípade sa vytvárajú podmienky na domáhanie sa práva na súdnu ochranu.

8. Právo na prístup k súdu je jedným zo základných komponentov práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru. Z rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva možno

vyvodit' viaceré prípustné možnosti obmedzenia práva na prístup k súdu. Patrí sem napr. imunita proti súdnemu konaniu (napr. cudzí diplomati), zákonné lehoty na uplatnenie určitých práv, povinné advokátske zastúpenie, nesplnenie formálnych a materiálnych žalobných náležitostí, ale tiež inštitút súdnych poplatkov.

9. Pre posúdenie sťažovateľovej veci je dôležité, že prostredníctvom elektronického formulára podával odvolanie proti rozsudku okresného súdu v civilnej veci. Odvolanie je jednoznačne v zmysle § 123 ods. 2 CSP podaním vo veci samej.

10. Podľa § 127 ods. 1 písm. e) CSP je všeobecnou náležitosťou podania podpis.

11. Podľa § 23 ods. 1 druhej vety zákona o e-Governmente osoba, ktorá nie je orgánom verejnej moci, vykoná autorizáciu elektronického podania,

- a) ak sa podľa zákona podáva v elektronickej podobe a zákon neustanovuje iný spôsob autorizácie alebo ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis (1) kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou, (2) použitím na to určenej funkcie ústredného portálu alebo špecializovaného portálu, ktorá je podmienená úspešnou autentifikáciou zodpovedajúcou najmenej úrovni zabezpečenia „pokročilá“ podľa osobitného predpisu, alebo (3) uznaným spôsobom autorizácie, ak to osobitný predpis nezakazuje,
- b) kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorého kvalifikovaný certifikát obsahuje minimálny súbor osobných identifikačných údajov reprezentujúcich jedinečným spôsobom fyzickú osobu podľa osobitného predpisu a ktorý zahrnul do autorizácie aj kvalifikovanú elektronickú časovú pečiatku, ktorá určuje dátum a čas, po ktorom nastala autorizácia, ak je podľa osobitného predpisu náležitosťou podania vlastnoručný podpis, ktorý musí byť úradne osvedčený.

12. Z citovaných ustanovení je nepochybné, že odvolanie je podaním vo veci samej a ak je urobené elektronicky, musí byť podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom.

13. Podľa § 24 ods. 5 zákona o e-Governmente obsahovými náležitosťami elektronického formulára pre elektronické podanie sú obsahové náležitosti návrhu na začatie konania, žaloby, žiadosti, sťažnosti, vyjadrenia, stanoviska, ohlásenia alebo iného dokumentu ustanovené osobitnými predpismi, pričom ak je niektorá z obsahových náležitostí podľa osobitných predpisov viazaná na listinnú podobu, považuje sa za splnenú autorizovaním elektronického podania podávajúcim; to platí aj o náležitostiach príloh elektronického podania, ak nejde o prílohy, ktorými sú veci, ktoré nemajú listinnú podobu alebo elektronickú podobu. Obsahom elektronického formulára pre elektronické podanie môže byť aj identifikátor osoby.

14. V usmernení dostupnom na <https://www.justice.gov.sk/sluzby/podavanie-navrhov-a-suvisiacich-pisomnosti-na-sudne-konanie/> je uvedené: „Podania v civilnom procese a v správnom súdnom procese adresované súdu prostredníctvom portálu eŽaloby môžu, ale nemusia byť

autorizované podľa osobitného predpisu, teda podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo kvalifikovanou elektronickou pečaťou. Ak elektronické podanie obsahuje návrh vo veci samej (t. j. návrh na začatie konania – žalobu, späťvzatie návrhu, čiastočné späťvzatie návrhu, zmenu návrhu, odvolanie a pod.) alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia a nie je autorizované podľa osobitného predpisu, je potrebné ho dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu. Ak sa podanie dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Ak je elektronické podanie obsahujúce návrh vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia autorizované podľa osobitného predpisu, jeho dodatočné doručenie v listinnej podobe nie je potrebné.“ Napokon aj v časti prílohy je okrem iného uvedené: „*V samotnom elektronickom formulári sa prílohy nepridávajú.*“

15. Z uvedeného vyplýva, že len formulár obsahujúci text podania vo veci samej podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom je riadnym elektronickým podaním. Pokiaľ elektronický formulár neobsahuje odôvodnenie podania, bude považovaný iba za „sprievodný list“, hoci aj kvalifikovane elektronicky podpísaný. Účel elektronickej komunikácie nachádza svoj obsah v prípade konkrétneho systému práve vo formulári, o ktorom sa predpokladá, že bude primárnym obsahovým prostriedkom elektronickej komunikácie. Inak by aj pole príloh muselo byť povinné. Prílohy sú však iba nepovinnou časťou, preto sa pri nich nepredpokladá (no ani nevylučuje) povinná autorizácia. Jedinou, avšak logickou výnimkou je plnomocenstvo. Inak povedané, v prípade podania vo veci samej má byť elektronicky podpísaný formulár a jeho priamy obsah nosičom informácií, nemá slúžiť ako sprievodný list k podaniu vo veci samej.

16. Podľa § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Ako zákonodarca konštatuje, len podanie v elektronickej podobe vo veci samej je potrebné autorizovať podľa § 23 ods. 1 zákona o e-Governmente. Ak by bolo podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie, je potrebné ho v lehote desiatich dní dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo autorizované v elektronickej podobe. Ak by takéto neautorizované elektronické podanie vo veci samej nebolo dodatočne v lehote zaslané listinnou formou alebo elektronickou formou s autorizáciou, neprihliada sa naň, t. j. hľadá sa naň, ako keby nebolo podané.

17. I keď ústavný súd chápe zložitú situáciu sťažovateľa s prihliadnutím na meritórny záver rozsudku okresného súdu, proti ktorému sa bránil, nebolo možné jeho ústavnej sťažnosti vyhovieť. S prihliadnutím na uvedené krajský súd nemal inú možnosť ako sťažovateľovo elektronicky podané odvolanie odmietnuť. V danom prípade nie je ani podstatné, prostredníctvom ktorého systému bolo podanie doručované. Podstatným pre posúdenie je, že šlo o podanie vo veci samej, ktoré nebolo podpísané v zmysle zákona o e-Governmente. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie a konštatuje, že krajský súd dostatočne a ústavne udržateľným spôsobom odôvodnil záver o odmietnutí podaného odvolania pre nesplnenie formálnych náležitostí. Zároveň krajský súd

v napadnutom uznesení správne aplikoval a vyložil na vec sa vzťahujúce ustanovenia Civilného sporového poriadku a zákona o e-Governmente.

18. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd zastáva názor, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa, a preto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu